

Visitatie

vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Naam school/kindcentrum	't Kofschip
Adres	Booijenverlaat 11
Postcode en plaats	7908 EE Hoogeveen
E-mailadres school/kindcentrum	kofschip@pricoh.nl
Telefoonnummer school/kindcentrum	0528-275571
Bestuurder(s)	Elly Hofstede (directeur / bestuurder) Stefan Gijsbertsen (directeur onderwijs en kwaliteit)
Leidinggevende school/kindcentrum	Thea de Weerd
Daltoncoördinator(en)	Bas Bulthuis
Aantal groepen	18 (in het schooljaar 2024/2025)
Aantal kinderen	380 (in het schooljaar 2024/2025)
Aantal leraren/pedagogisch medewerkers	34 (in het schooljaar 2024/2025)
In bezit van daltoncertificaat	33
Bezig met daltoncursus	-
Nevenvestigingen	Ja
Stand van zaken inspectie	groen
Visitatievoorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Datum visitatie	07-11-2024
Soort visitatie: (besluit vorige visitatie)	
1e licentiaaanvraag	<input type="checkbox"/>
Licentieverlenging	<input checked="" type="checkbox"/>
Versnelde visitatie licentieverlenging	<input type="checkbox"/>
Visitatie na bezwaarprocedure	<input type="checkbox"/>

1. Zelfreflectie

1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

School/kindcentrum:

Hieronder de twee aanbevelingen die afkomstig zijn uit het visitatieverslag dat geschreven is na de visitatie op 09-05-2017. Voorzitter van het visitatieteam was mevr. R. Trebels.

Aanbeveling 1:

De school werkt met een doelenblad in plaats van een taakbrief. Dat betekent dat het eigenaarschap van leerlingen in het eigen onderwijsleerproces in het geding komt. De school zal een vorm moeten vinden waarbij ze recht doen aan dit eigenaarschap.

Aanbeveling 2:

In het kader van borgen van de daltonontwikkeling adviseren wij een Dalton Ontwikkelplan (DOP) op te stellen waarin aan de orde moet komen hoe de school gaat werken aan de verdere daltonontwikkeling uitgewerkt in een nader omschreven tijdspad. Het format voor een DOP is te vinden op de site van de NDV.

School/kindcentrum:

Wat hebben we gedaan met aanbeveling 1?

We hebben als doel gesteld dat we het eigenaarschap van de leerlingen met betrekking tot het doelenblad willen vergroten. We hebben hiervoor een doorgaande lijn ontwikkeld – voor het werken met het doelenblad – dat als doel heeft om tot dagoverstijgende planningen, keuzevrijheden, reflectiemogelijkheden en persoonlijke doelen te komen. De ontwikkelde beleidsstukken (*werken met doelen*) worden opgenomen als bijlage bij dit verslag.

Ons doelenblad is een (online) document (gemaakt door de leerkracht), waarin op een overzichtelijke manier leerdoelen voor een bepaalde periode worden aangeboden aan de leerlingen. Het geeft de leerlingen inzicht in welke doelen, op welke vakgebieden deze periode aan bod komen en hopelijk door hen worden behaald. Naast de doelen wordt in het doelenblad aangegeven welke specifieke lessen en opdrachten de kinderen kunnen gebruiken om een doel te behalen. Na het – door kinderen zelf – kritisch nakijken van deze door hen gemaakte lessen en opdrachten kunnen kinderen zelf met behulp van een *normeringskaart* beoordelen in welke mate ze het doel hebben behaald.

Ook gebruiken we onze *spelregels voor reflecteren* met de bedoeling om de verantwoordelijkheid en zelfstandigheid bij leerlingen te vergroten. Zij kunnen daarbij op basis van (wederzijds) vertrouwen toegroeien naar het krijgen van meer vrijheid en meer verantwoordelijkheid. Bij dit proces hoort ook het voeren van reflectiegesprekken met kinderen.

Wat is het resultaat van onze actie met betrekking tot aanbeveling 1?

Voor het leren werken met het doelenblad is dus een doorgaande lijn ontwikkeld. Dit hebben we gedaan, omdat we zagen dat als we in de bovenbouw (lees: groep 7 en 8) van de kinderen willen verwachten dat ze met dagoverstijgende planningen, verantwoordelijkheid, keuzevrijheid, reflectie en eigen doelen kunnen werken er in de middenbouw (lees: groep 3 tot en met 6) vaardigheden moeten worden aangeleerd. Het aanhouden van de doorgaande lijn dient ervoor dat deze vaardigheden via een juiste opbouw gefaseerd aan de leerlingen wordt aangeboden.

Het resultaat is dat de meeste leerlingen in groep 7 en met name in groep 8 kunnen werken met: een eigen werkplanning voor een week; weggeschreven in een agenda, om kunnen gaan met de gegeven keuzevrijheid (volgorde van taken, plek van werken, wel of niet volgen van instructie), kunnen reflecteren op hun werk, werkhouding en gedrag en door het bijhouden van het doelenblad (via de *normeringskaart*) inzichtelijk hebben binnen welke vakken en doelen hun leerpunten zitten.

Doordat de uitwerking van de aangeleerde vaardigheden – via de doorgaande lijn – pas volledig tot uiting komen in met name groep 7 en 8 geven collega's in de middenbouw aan dat zij zelf (in hun eigen leerjaar) nog niet altijd direct de uitwerking zien van de aangeleerde vaardigheden. Gelukkig zijn zij zich wel bewust van "hun stukje" in de weg naar het toepassen van deze vaardigheden.

Wat hebben we gedaan met aanbeveling 2?

Door het vertrek van de twee vorige Daltoncoördinatoren zijn de beschreven doelen met betrekking tot de Daltonontwikkeling voor de schooljaren bij de schrijver van dit verslag niet bekend. Vanaf het schooljaar 2020–2021 is Bas Bulthuis (schrijver van dit verslag) daltoncoördinator. Hieronder beschrijft hij beknopt wat de school sindsdien heeft gedaan – en nog steeds doet – aan de Daltonontwikkeling.

Op het gebied van een gedeelde Daltonvisie hebben we onder de vleugels van Annemarie Wenke en Hans Wenke (schooljaar 2021–2022) ingezet op het neerzetten van een stevig Daltonfundament binnen onze school. Het doel van dit traject was duidelijk: Hoe geven we in het post-coronatijdperk handen en voeten aan ons daltononderwijs? Hoe komen wij als team weer terug op één Daltonlijn? En hoe zetten we dit weer weg (borgen) in ons dagelijkse onderwijs en manier van omgaan met kinderen.

Vanaf het schooljaar daarna (2022–2023 tot heden) hebben we (na contact met het NDV) de overstap gemaakt van Annemarie Wenke en Hans Wenke naar Helen de Loor. We vonden in Helen een persoon die samen met ons – over een langere periode – invulling geeft én een diepere laag aansnijdt in ons Daltononderwijs. Daarnaast verzorgt Helen (tot op heden) de nascholing van onze collega's. Met Helen de Loor hebben we voortgeborduurd op de ingeslagen weg onder de familie Wenke en zijn we inhoudelijk aan de slag gegaan met de daltonkernwaarden binnen onze school. Inmiddels heeft Helen al via een viertal

studievergaderingen een concrete, inhoudelijke bijdrage gehad in ons huidige Daltononderwijs.

Naast de hierboven beschreven Daltonontwikkeling hebben we als 't Kofschip vanaf het schooljaar 2020–2021 ook flink ingezet op de manier van kijken naar en beoordelen van kinderen. Met een nieuw geformeerde werkgroep hebben we na een periode van hard werken toegewerkt naar een volledig eigen rapportfolio, met bijbehorend taalgebruik. Een rapportfolio dat qua inhoud en vormgeving past bij onze (Dalton)manier van werken met kinderen. Volgens ons is de kracht van dit rapportfolio dat het een groeidocument vormt van en voor het kind, waarbij de nadruk ligt op persoonlijke groei. Het is een groeidocument waarin ruimte is voor input van het kind, input van de leerkracht en input van ouders/verzorgers. Het rapportfolio heeft als doel om het kind actief te betrekken bij zijn of haar eigen groei. En om het kind daarbij te laten ontdekken wie hij of zij is en waar zijn of haar talenten liggen. Zodat het kind – met trots – specifiek kan zien en vertellen waar hij of zij nu staat in zijn of haar ontwikkeling.

Naast het inzichtelijk maken van de persoonlijke groei van een kind is in ons rapportfolio ook terug te zien waar het kind staat ten opzichte van zijn of haar leeftijdsgenoten en ten opzichte van de referentieniveaus. En vanaf het schooljaar 2022–2023 zijn we dan ook daadwerkelijk gestart met het werken met dit rapportfolio.

Wat is het resultaat van onze actie met betrekking tot aanbeveling 2?

Een concreet resultaat van onze Daltonontwikkeling is natuurlijk het rapportfolio, met bijbehorend taalgebruik. Hierin komt in alles onze gezamenlijk (Dalton)visie, onze manier van kijken naar kinderen en de ingeslagen (Dalton)weg naar voren.

Daarnaast zijn (en blijven) we nog steeds in ontwikkeling en blijven we kritisch kijken naar de keuzes die we maken. Met de hulp van Helen hopen we enerzijds nog meer stappen te gaan zetten in onze Daltonontwikkeling en borgen we anderzijds dat we simpelweg nooit zijn uitgeleerd.

Visitatieteam

Wat zien we terug?

Het visitatieteam heeft gesproken met de directeur en daltoncoördinator. Afgelopen jaren heeft er een inhaalslag moeten plaatsvinden i.v.m. de vele wisselingen in het team.

Aanbeveling 1:

De school heeft de eerste stappen gezet om te werken met een doelenblad, waarbij eigenaarschap van belang is. Wij beamen dat de eerste stappen zijn gezet en dat er voldoende ontwikkeling is geweest. Wij hebben een doelenblad gezien waarbij het belangrijk is dat er wordt gekeken naar het proces en niet alleen naar het eindproduct. Het gaat om de lesdoelen die leerlingen moet halen. Leerlingen krijgen ruimte om zelf na te kijken of het lesdoel is behaald via de normeringskaart. Uit de gesprekken met de leerlingen krijgen de bezoekers te horen dat ze dit als prettig ervaren.

Het is fijn om te horen dat de daltoncoördinator aangeeft dat dit ook zeker nog verfijnd moet worden, het doelenblad blijft in ontwikkeling. Vanuit het visitatieteam wordt er aangegeven dat de keuze van de leerlingen nog vrijer mag zijn, geef de leerlingen het vertrouwen.

Aanbeveling 2:

Het daltonontwikkelpun is opgenomen in het schooljaarplan. Directeur geeft aan dat de focus voornamelijk heeft gelegen op het weer worden van één team. Door de vele wisselingen van leerkrachten en daltoncoördinatoren was het van groot belang om eerst weer de neuzen dezelfde kant op te krijgen, terug naar de basis. De kernwaarden hebben weer invulling gekregen en deze zijn verwerkt.

Directeur geeft aan dat alle schoolontwikkelingen passen bij het daltononderwijs, dat is de basis.

De daltoncoördinator vult nog aan dat hij de ontwikkelingen, samen met de daltonwerkgroep, goed in beeld heeft. Bij overleggen wordt dit gedocumenteerd.

De school heeft daarbij een rapportfolio ontwikkeld waarbij de focus ligt op persoonlijke groei. Het is goed om te merken dat de leerlingen ruimte hebben gekregen om mee te denken in het proces van het rapportfolio. Leerlingen voelen zich betrokken bij zijn of haar eigen leerproces. Wij hebben vandaag enthousiaste leerlingen gezien die trots zijn op hen zelf.

Wij hebben gemerkt dat dat er lef is getoond in het maken van keuzes en dit geeft vertrouwen voor de toekomst.

Voor beide aanbevelingen zien wij op dit moment voldoende ontwikkeling, maar het blijft wel een aandachtspunt om het eigenaarschap te vergroten van de leerlingen en bestaande/ nieuwe ontwikkelingen te blijven borgen. Zie daarvoor ook aanbeveling 1 en 5. Het visitatieteam heeft er vertrouwen in dat de daltoncoördinator, samen met de werkgroep en het team, de aanbevelingen zullen oppakken.

1.1 Vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid en vertrouwen

School/kindcentrum

Ontwikkelproces

In de afgelopen jaren hebben we met name ingezet op het vloeiend laten overlopen van een doorgaande lijn op het gebied van vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid en vertrouwen. Dit door met het team (en de leerlingenraad) kritisch te kijken naar hoe we dit concreet binnen de verschillende jaargroepen hebben ingevuld en of dit vloeiend in elkaar overliep. Dit resulteerde in het aanpassen van onze doorgaande leerlijn door concreet uit te werken wat er in elke jaargroep, per periode qua vaardigheden moet worden aangeleerd (leerlingen) of qua voorwaarden moet worden gecreëerd (leerkrachten). Wat geresulteerd heeft in een stevig fundament: een doorgaande lijn die keuzevrijheid, het krijgen en nemen van verantwoordelijkheid en het geven en krijgen van vertrouwen waarborgt.

Ook is er op 't Kofschip via de leerlingenraad een vangnet, waardoor leerlingen continu mee kunnen denken over wat er ook op het gebied van deze kernwaarde nog beter kan.

Huidige situatie

Het kritisch blijven kijken naar onze borging van vrijheid in gebondenheid en verantwoordelijkheid en vertrouwen is sowieso een doorgaand proces. Continu blijven we kijken of deze kernwaarde in alle bouwen van onze school gewaarborgd is en blijft. Vanuit dat kader zoomen we beurtelings in op bouw- of groep specifieke afspraken. Doen we alles nog met de juiste bedoeling? Zijn er zaken inmiddels anders? Kunnen er zaken beter en/of effectiever?

Op 't Kofschip is er vanaf de kleuters ruimte gecreëerd voor de leerlingen om te leren vanuit: vrijheid in gebondenheid, vanuit het geven en krijgen van verantwoordelijkheid en vanuit een basis van wederzijds vertrouwen. Bij onze kleutergroepen zie je dan ook dat deze kernwaarde (in de juiste verhouding met de andere daltonkernwaarden) al de basis is van ons onderwijs. Het werken met het planbord en bijbehorende regels en afspraken zorgen ervoor dat we: kinderen de ruimte geven om te kiezen wat ze gaan doen, wanneer ze dat gaan doen, waar ze dat gaan doen en met wie ze dat gaan doen.

In de volgende groepen (groep 3 en 4) is de verhouding qua keuzevrijheid wel anders. Ook hier wordt – waar het kan – tegemoet gekomen aan het geven van keuzevrijheid, het geven van verantwoordelijkheid en vertrouwen. De afwisseling met instructie, gezamenlijk inoefenen en herhalen is echter wel anders dan bij de kleuters.

In de groepen 5 en 6 gaat de doorgaande lijn verder en wordt er ingezet op het aanleren van verschillende vaardigheden, waarmee leerlingen op een juiste manier leren omgaan met aangeboden vrijheid en verantwoordelijkheid. Leerlingen krijgen weer meer keuzevrijheid en kunnen via een reflectiesysteem laten zien in welke mate zij kunnen omgaan

met de gebonden vrijheid, verantwoordelijkheid en vertrouwen. Dit proces blijft (volgens de doorgaande lijn) doorlopen tot en met groep 8.

Wat goed gaat en waar we dan ook erg trots op zijn is het stevige, doordachte fundament dat we proberen te leggen bij de kinderen in hun tijd bij de kleuters. Dat is voor ons de bakermat van het kennismaken met – en leren omgaan met – vrijheid in gebondenheid, het krijgen en nemen van verantwoordelijkheid en het geven en krijgen van vertrouwen. Wij vinden dat ons kleuteronderwijs dermate goed is opgezet dat deze kernwaarde (in de juiste verhouding met zelfstandigheid, samenwerken, reflectie en effectiviteit) hier krachtig begint. Ook zijn we trots op het vervolg, waarbij leerlingen in de middenbouw heel veel vaardigheden krijgen aangeleerd (bijvoorbeeld: overzien van taken, beginselen van plannen, reflecteren op eigen handelen en het kijken naar resultaten) waar we in de bovenbouw in groep 7 en met name in groep 8 de vruchten van plukken. Onze collega's in de middenbouw zijn zich bewust van de belangrijke rol die zij hebben op dit gebied (zonder soms directe, zichtbare resultaten in hun eigen jaargroep) in aanloop naar het "eindresultaat" in groep 8. Het maakt ons dan ook trots dat we vanuit het voortgezet onderwijs met grote regelmaat terugkrijgen dat "onze leerlingen" op het gebied van zelfreflectie ("Wat heb ik nodig om goed tot ontwikkelen te komen?"), plannen, samenwerken en het nemen van initiatief en verantwoordelijkheid "voor lopen" op kinderen die van andere basisscholen komen.

Ontwikkelpunten

Zoals eerder beschreven is het kritisch blijven kijken naar de borging van vrijheid in gebondenheid en verantwoordelijkheid en vertrouwen een doorgaand proces. Continu blijven we kijken of deze kernwaarde in alle bouwen en jaargroepen van onze school gewaarborgd is en blijft.

Concreet is een ontwikkelpunt dat we eenzelfde vloeiende doorgaande lijn willen creëren voor keuzewerk. Op dit gebied is er de afgelopen jaren wildgroei ontstaan. Keuzewerk naast het werken aan doelen, keuzewerk ná het werken met doelen (als klaartaak) of keuzewerk als onderdeel van je reflectieproces ("Op welk gebied heb ik nog wat te leren?"). We zouden graag zien dat we ook het keuzewerk, met allemaal dezelfde intentie, weten te borgen binnen onze school.

Reactie visitatieteam

Het visitatieteam heeft gezien dat de leerlingen en het team zich medeverantwoordelijk voelen voor de school. Dit wordt meteen zichtbaar als men de school binnenloopt. De schoolomgeving en de inrichting stralen rust uit en nodigen kinderen uit om te ontdekken, ontwikkelen en leren. De algehele sfeer: de open houding, laagdrempeligheid en betrokkenheid die we hebben gezien en gevoeld tijdens ons bezoek mag echt als een parel genoemd worden. De school heeft twee locaties en dit is op beide locaties zo beleefd.

Binnen de school zijn verschillende werkplekken en kinderen weten goed wat er aldaar van hen verwacht wordt en kunnen daar ook goed mee omgaan.

De materialen die kinderen nodig hebben zijn goed voor handen, deze kunnen kinderen ook zelf opruimen.

We hebben gezien dat de kinderen goed kunnen omgaan met uitgestelde aandacht, in verschillende groepen hebben we instructies mogen aanschouwen. Waarbij ook een groep kinderen verantwoordelijk was voor een rustige sfeer in de klas.

Het visitatieteam denkt dat jullie kinderen uitgedaagd mogen worden om meer initiatief te nemen. Durven loslaten en keuzemogelijkheden aanbieden tijdens de verwerking waardoor het uiteindelijke einddoel op verschillende manieren bereikt kan worden, dit zal naar verwachting eigenaarschap ten goede komen. We hebben nu veelal leerkracht gestuurd onderwijs gezien. Een opmerking van één leerling die zei "Dit had ik vorig jaar ook zelf al gekund", sluit aan op het feit dat jullie doelgroep meer vrijheid en verantwoordelijkheid aan kan.

Hier heeft het visitatieteam de volgende aanbeveling voor geschreven:

*Aanbeveling 1, Vrijheid in gebondenheid/ verantwoordelijkheid/ vertrouwen:
Vergroot het eigenaarschap van leerlingen. De doorgaande lijn van de doelenkaart kan verdiept worden, door kinderen mee te laten denken over hun leerdoelen en keuzemogelijkheden te bieden in de wijze waarop ze hun doelen willen bereiken.*

Het is mooi om te zien dat leerlingen uit zichzelf bij de leerkracht komen en aangeven dat zij nog wat extra uitleg nodig hebben. Dit gebeurde in een ontspannen en ongedwongen sfeer, de leerkracht is heel toegankelijk voor de leerling.

Ouders waarderen de aanspreekcultuur en laagdrempeligheid ook ontzettend. Wanneer ouders vragen hebben voelen zij zich gehoord bij de leerkracht en/of bij de directeur.

1.2 Zelfstandigheid

School/kindcentrum

Ontwikkelproces

In het afgelopen schooljaar (2023–2024) hebben we onze focus gelegd op wat we bij leerlingen per leerjaar nastreven op het gebied van zelfstandigheid. We hebben daarbij verwachtingen op papier gezet die inzichtelijker maken wat we ongeveer van leerlingen mogen verwachten. En wat bij individuele leerlingen de eventuele stap ervoor of erna kan zijn. In meerdere teamvergaderingen hebben we dit uiteindelijk uitgewerkt tot een overkoepelende leerlijn zelfstandigheid / zelfstandig werken. Het doel van deze overkoepelende leerlijn is dat het voor teamleden duidelijk is wat we nastreven per leerjaar: handvatten om de zelfstandigheid van leerlingen te ontwikkelen.

We beseffen dat een overkoepelende leerlijn op papier niet het doel is, maar wat dit document realistisch maakt is dat er voor nu verwachtingen in staan die we al daadwerkelijk doen. Als ontwikkelpunt willen we toewerken naar meer en concretere verwachtingen die nu nog niet of nauwelijks voorkomen, maar waar we hopen naar toe te groeien (dromen).

Huidige situatie

In de breedste zin van het woord proberen wij de kernwaarde “zelfstandigheid” op alle mogelijke manieren te laten terugkomen in ons onderwijs. Ons doel is om leerlingen te laten ontdekken dat ze veel meer zelf kunnen dan dat zij, wij en anderen denken. Of dit nu gaat om schoolse zaken (zelfstandig werken, beslissen wel of geen instructie, zelf nakijken, weten hoe je hulp kan krijgen, etc.) of organisatorische zaken (tas inpakken, kleine conflicten oplossen, problemen oplossen, etc.).

Concreet houdt dat in dat wij een mate van vrijheid in onze school proberen aan te bieden, waarin de leerlingen ook voelen dat ze binnen die vrijheid in gebondenheid zelfstandige keuzes mogen maken. En dan ook weten: hoe, wanneer en wat. Belangrijke voorwaarde aan het toekomen aan het ontwikkelen van zelfstandigheid is dat het in onze visie altijd hand-in-hand gaat met het geven en nemen van verantwoordelijkheid en het geven en krijgen van vertrouwen.

Nog een stap concreter wil dat zeggen dat leerlingen (via een vloeiende opbouw) zelfstandig leren werken, zelfstandig leren nakijken en zelfstandig leren beoordelen en zelfstandig leren reflecteren. De voorwaarden (lees: structuur) hebben we zo proberen aan te brengen dat leerlingen zelfstandige keuzes mogen maken, binnen de structuur van de groep. Dus: leerlingen de vrijheid geven om zelfstandig te bepalen om mee te doen met een instructie, vrijheid geven om zelf een passende werkplek of werkvorm te kiezen om een doel te behalen en de leerlingen zelfstandig laten bepalen in welke volgorde en op welk moment ze welke lessen willen maken. Hierboven hangt altijd de helicopterview voor een leerling: weet ik wat mijn krachten en valkuilen zijn en weet ik wat ik nodig heb om goed tot leren te komen? Om leerlingen hierin te begeleiden voeren we kindgesprekken.

We gebruiken vertrouwen en het geven van verantwoordelijkheid om de zelfstandigheid van kinderen te vergroten. In onze visie moeten kinderen verantwoordelijkheid en vertrouwen van een leerkracht voelen om daadwerkelijk zelfstandig keuzes te durven maken. Ook moet er daarbij ruimte zijn om fouten te maken en hiervan te leren.

Ontwikkelpunten

Een ontwikkelpunt is voor ons erg duidelijk. We willen aan de hand van onze leerlijn verder groeien in een nog grotere mate van zelfstandigheid bij leerlingen, die verder mag reiken dan alleen zelfstandig werken. Met elkaar moeten en willen we onze piketpaaltjes gaan verzetten naar waar er binnen onze school nog meer ruimte is om de zelfstandigheid van leerlingen verder te ontwikkelen.

Reactie visitatieteam

We hebben vandaag heel zelfstandige en zelfredzame kinderen gezien die zelfverzekerd het gesprek met ons zijn aangegaan.

Er heerst een duidelijke en overzichtelijke structuur waarbij het lijkt alsof de leerlingen ietwat volgzzaam zijn. Het visitatieteam gunt de leerlingen stap voor stap meer eigenaarschap over hun eigen leerproces. Wanneer leerlingen meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid ervaren, ontwikkelen ze belangrijke vaardigheden zoals probleemoplossend denken, zelfreflectie en eigen initiatief nemen. Manieren waarop leerlingen meer ruimte krijgen om zelfstandig hun eigen keuzes te maken en zelf stappen te ondernemen. Door bijvoorbeeld al eerder zelfstandig te laten plannen of zelf beslissingen te laten nemen in hun werkverdeling, kunnen ze ervaren hoe het is om verantwoordelijk te zijn voor hun eigen leerproces. Dit vraagt ook om een verschuiving in de rol van de leerkracht: van sturend naar begeleidend.

Binnen de school hebben we handelingswijzers gezien en zijn doelen op het doelenblad zichtbaar gemaakt voor de leerlingen. Dit geeft leerlingen houvast, zelfstandigheid groeit wanneer leerlingen de ruimte krijgen om te experimenteren, fouten te maken en hiervan te leren. Zo ontwikkelen ze zelfvertrouwen en het besef dat ze zelf invloed hebben op hun leerproces. Doordat jullie pedagogische basis veilig en stevig is verankerd, zou dit een mooi vervolg kunnen zijn. Waarbij het uiteindelijke doel is dat de leerlingen op een natuurlijke manier groeien in hun zelfstandigheid, zodat ze hun unieke kwaliteiten kunnen ontdekken en inzetten. Zo wordt niet alleen de zelfstandigheid bevorderd, maar kunnen leerlingen ook met trots terugkijken op hun eigen leerweg. En dit kunnen jullie prachtig wegzetten in het mooie rapportfolio wat een aantal leerlingen ons met trots hebben laten zien.

Op leerkrachtniveau zijn mooie instructies waargenomen waarbij EDI een rol speelde en leerlingen worden gestimuleerd in hun zelfstandigheid door opmerkingen als, "Lees de opdracht nog eens", de leerkracht wachtte af en las tenslotte met de leerling hardop de opdracht voor. Er werd bedenktijd gegeven. "Ik doe altijd eerst ..." "Hoe zou jij het nu aanpakken?"

1.3 Samenwerking

School/kindcentrum

Ontwikkelproces

In de afgelopen schooljaren hebben we niet expliciet ingezet op de kernwaarde samenwerken. De focus lag op kernwaarden die nog minder goed stonden als deze. Wel kijken we (en blijven we) kritisch kijken naar of we enerzijds voldoende tijd besteden aan het bijbrengen van kennis en vaardigheden met betrekking tot samenwerken, anderzijds of we voldoende momenten creëren waarop leerlingen deze kennis en vaardigheden kunnen oefenen. En of iedereen binnen de school zich bewust is en blijft van zijn/haar rol in het “zichtbaar” maken naar kinderen van samenwerken.

Huidige situatie

We streven ernaar om in ons onderwijs het verwerven van kennis en vaardigheden om te kunnen samenwerken een basisprincipe te laten zijn. Allereerst omdat we – in brede zin – een samenleving in het klein zijn waar leerlingen, leerkrachten, directie, ouders/verzorgers, onderwijsondersteunend personeel en externen (leren om) met elkaar samen te werken en samen te leven.

Wij zien de manier van hoe we met elkaar omgaan, samenwerken en samenleven binnen onze school als een oefenplek voor de echte wereld. Daarin vormt onze Christelijke identiteit, samen met de Daltonkernwaarden en de gedragsregels vanuit de Kanjertraining onze basis.

Volgens ons begint het aanleren van kennis en vaardigheden om samen te werken bij bewustwording bij leerkrachten en leerlingen. Is iedereen zich ervan bewust wat samenwerken is, hoe breed dat eigenlijk is, hoe je dat doet en wat het je kan brengen? Heel belangrijk is deze “theoretische vorm” van samenwerken, waarbij we het gesprek aangaan met kinderen over samenwerken en samenleven.

De volgende stap is het creëren en faciliteren van momenten waarin leerlingen kunnen oefenen met samenwerken; hier kunnen ze hun opgedane kennis en aangeleerde vaardigheden gaan toepassen en trainen. Om dit te borgen hebben we een doorgaande lijn met een *opbouw van coöperatieve werkvormen* opgezet. Deze is als bijlage toegevoegd aan dit verslag. Doel hiervan is leerkrachten houvast te bieden in het structureel laten terugkomen van samenwerkingsopdrachten.

Wel ligt volgens ons ligt echter de kracht van het leren samenwerken en samenleven in de leerkrachtattitude in de dagelijkse praktijk. Het structureel faciliteren van situaties om samen te werken, het laten ontstaan van goede en minder goede ervaringen om daarbij continu te reflecteren het proces.

De hierboven beschreven visie zou je in onze school praktisch terug kunnen zien in: hoe leerlingen respect hebben voor onderlinge verschillen, hoe leerlingen met elkaar en met het onderwijspersoneel samenleven en communiceren (sfeer in de school), hoe ouders/verzorgers omgaan en communiceren met onderwijspersoneel, de kwaliteit van

samenwerken bij leerlingen (tijdens bijvoorbeeld het werken aan doelen), coöperatieve werkvormen tijdens instructies of lessen en bij groepsdoorbrekende werkvormen, zoals: tutorlezen of tutorspelen.

Ontwikkelpunten

Een eerste ontwikkelpunt dat vanuit klassenvergaderingen bij de leerlingenraad terecht kwam is het creëren van samenwerkplekken buiten de klas in de middenbouw. Leerlingen (en collega's) geven aan dat dit in de bovenbouw (clusterhal) goed voor elkaar is, maar dat er in de middenbouw een minimaal aantal plekken is waar leerlingen samen kunnen werken.

Een ontwikkelpunt dat iets breder te trekken valt is het volgende: we denken dat door de grote van onze school het belangrijk is om meer klasdoorbrekend te gaan werken. We zien klasdoorbrekend leren als een kans om de grote van onze school in ons voordeel te laten werken.

Als eerste zien we dit als kans om de verschillende kwaliteiten en talenten van onze leerkrachten bij meer leerlingen terecht te laten komen. Ten tweede willen we dat leerlingen van eenzelfde jaargroep vaker met elkaar in contact komen, ter bevordering van het samenleven en samenwerken. We zien dat onbekend soms nog wel onbemind maakt. Wanneer er wel klasdoorbrekend wordt gewerkt merken we een vergroting van de sociale cohesie binnen een jaargroep en een verlaging van het aantal conflicten. Ten derde zien we dit als mogelijkheid om nog meer een beroep te doen op de (keuze)vrijheid en verantwoordelijkheid bij leerlingen. Hierbij zouden we bijvoorbeeld kunnen denken aan het werken met een: instructielokaal, stil werken-lokaal en samenwerken-lokaal.

Reactie visitatieteam

In verschillende groepen hebben we de inzet van coöperatieve werkvormen waargenomen, met name tijdens instructiemomenten. De leerlingen wisten hierbij precies wat er van hen werd verwacht binnen de specifieke coöperatieve werkvorm, en de uitvoering was effectief en doelgericht. We zagen ook dat er gewerkt wordt met vaste maatjes, maar dat leerlingen ook zelf een maatje mogen kiezen om mee samen te werken (bijvoorbeeld in de clusterhal). Voor wereldoriëntatie heeft de school gekozen om te werken met Blink!, waardoor leerlingen samen aan bepaalde opdrachten kunnen werken. Hetzelfde geldt voor de keuze voor Kanjertraining. We hebben echter geen lessen Blink! en/of Kanjertraining bij kunnen wonen.

Groepsdoorbrekend samenwerken vindt bijvoorbeeld plaats bij het tutorlezen, dit wordt door de leerlingen als zeer positief ervaren.

Er is een leerlingenraad, die mee heeft gedacht bij de ontwikkeling van het rapportfolio en meedenkt met de realisatie van een nieuw schoolplein. Ze zouden echter meer gevoed kunnen worden door hetgeen wordt besproken tijdens de klassenvergaderingen in de andere groepen.

Tijdens de visitatie hebben we het samenwerken tussen leerlingen minder expliciet waargenomen. Op de doelentaak wordt de mogelijkheid, dan wel de voorwaarde, om

samen te werken niet benoemd. Hoewel leerlingen aangeven dat ze mogen samenwerken, maken ze hier weinig gebruik van. Daar waar wél wordt samengewerkt, missen we een duidelijke taak- of rolverdeling. Hier kan nog een verdiepingsslag in gemaakt worden, daarom is de volgende aanbeveling geschreven:

Aanbeveling 2, Samenwerking:

Vergroot en verdiep de mate van samenwerken binnen het team en bij de leerlingen. Zorg dat je als team samenwerkt om doorgaande lijnen te implementeren. Groepsdoorbrekend leren en van en met elkaar leren binnen de eigen groep zijn kansen om samenwerking te vergroten.

1.4 Reflectie

School/kindcentrum

Ontwikkelproces

Op het gebied van reflecteren op je eigen werk hebben we de afgelopen periode een stap vooruit gezet. In de midden- en bovenbouw werken leerlingen met een doelenblad (takenoverzicht), waarop is ingebouwd dat leerlingen (in een juiste opbouw) leren reflecteren. In eerste instantie op gevoel (Vond ik het moeilijk of makkelijk?) en later aan de hand van afgesproken kaders (normeringskaarten).

Door zelf na te kijken en zelf het werk te bekijken en te beoordelen willen we leerlingen leren om met die informatie zelf een volgende stap te zetten. Dus: doel niet behaald? Dan weten leerlingen waar ze terecht kunnen voor hulp, extra uitleg of extra oefenmateriaal. Doel wel behaald? Dan weten leerlingen welke doelen nog wel extra aandacht nodig hebben en kunnen ze hier zelf aan werken. In het rondmaken van deze cyclus (werken, nakijken, bekijken en beoordelen, handelen) hebben we de afgelopen periode een stap vooruit gezet. Via team- en parallelvergaderingen zijn we samen tot een doorgaande lijn gekomen, waarin opgenomen is dat alle leerlingen leren zelfstandig te werken, leren hoe ze moeten nakijken, hoe ze hun werk moeten bekijken en beoordelen en het belangrijkste: wat ze moeten doen met deze informatie.

Huidige situatie

Wij vinden het heel belangrijk dat er op onze school leerlingen zitten en mensen werken die continu (positief) kritisch nadenken over eigen gedrag en eigen werk. Bij een leerling willen we ernaar toewerken dat deze steeds beter kan terugkijken op eigen denken en handelen. Van collega's verwachten we dat ze onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten kritisch benaderen en daarnaast kunnen reflecteren op de eigen onderwijspraktijk en het professioneel handelen. Op schoolniveau reflecteren we continu op de kwaliteit van ons daltononderwijs.

Op kindniveau begint het reflecteren al bij de kleuters, waar bijvoorbeeld wordt gereflecteerd aan de hand van foto's (van een situatie, trots-moment of resultaat). In een opbouw via de middenbouw vindt het reflecteren steeds regelmatig plaats, maar vaak wel werkgericht. Is al mijn werk af? Heb ik wel goed ingepland? Heb ik mijn doel behaald? Waarom wel of waarom niet? Ook wordt er natuurlijk met regelmaat gereflecteerd op het handelen van een leerling, bijvoorbeeld naar aanleiding van een conflict (in de pauze, tijdens de les, etc.). En continu blijft het gesprek open over de manier waarop we op school met elkaar "samenleven". 'Hoe doen we tegen elkaar?' 'Wat is normaal gedrag?'

Over een langere termijn en op meerdere gebieden (sociale relaties, houding/uitstraling, werkhouding, zelfstandigheid, vrijheid en verantwoordelijkheid, samenwerken of juist vakinhoudelijk) vindt reflectie plaats via kindgesprekken. Al vinden deze door de vele wisselingen in het team in alle eerlijkheid niet meer in alle klassen plaats of niet meer met dezelfde regelmaat.

Ontwikkelpunten

We willen ons met name gaan inzetten voor het in elke groep laten terugkeren van de kindgesprekken op regelmatige basis. We willen ernaartoe dat we deze (in samenwerking met de afname van de sociale veiligheidslijsten van de Kanjertraining) tweejaarlijks gaan borgen.

We willen met het inplannen van deze twee kindgesprekken per jaar borgen dat over een langere termijn en op meerdere gebieden (sociale relaties, houding/uitstraling, werkhouding, zelfstandigheid, vrijheid en verantwoordelijkheid, samenwerken of juist vakinhoudelijk) reflectie plaats blijft vinden.

Reactie visitatieteam

Binnen de school hebben we de ontwikkelingen waargenomen die beschreven staan in de zelfevaluatie. We zien een doorgaande lijn in werken met het doelenblad, zelf nakijken en daar een evaluatie aan koppelen met behulp van de normeringstabel. We zien dit als procesevaluatie en missen hierin de reflectie. Kinderen zijn zich ervan bewust of ze een les goed gemaakt hebben en daarmee een doel behalen en ze weten wat ze moeten doen als ze te veel fouten in een les hebben gemaakt. Het gesprek over het proces om tot het behalen van het doel te komen, vindt niet (of nauwelijks) plaats. Ook gedurende de rest van de dag hebben we geen reflectievragen gehoord en geen vormen van reflectie teruggezien.

Het bevragen van leerlingen in de groepen en tijdens het gesprek met de leerlingenraad en ook gesprekken met leerkrachten leerde ons dat reflectie een onderdeel is wat niet structureel plaatsvindt. Door met kinderen in gesprek te gaan over het doel, hoe ze daaraan gaan werken (vooraf), hoe het proces verloopt (tijdens) en of het proces heeft bijgedragen aan het resultaat (achteraf), wordt hun bewustwording en eigenaarschap vergroot. Dit geldt zowel op individueel als op groepsniveau.

De termen evaluatie en reflectie worden door elkaar gebruikt, terwijl dit niet hetzelfde is. We zien dat de kinderen veelal op het resultaat gericht zijn en niet op het proces en op mogelijke vervolgstappen.

De school omschrijft zelf al dat het voeren van kindgesprekken een aandachtspunt is. Door deze structureel in te zetten en daarbij met kinderen in te zoomen op hun eigen leerproces, zal er meer ruimte zijn voor reflectie.

Helaas hebben we deze kernwaarde niet met een voldoende kunnen beoordelen. We hebben een aanbeveling geformuleerd en vertrouwen er daarnaast op dat jullie met het inzetten van de kindgesprekken een goede stap gaan zetten om een cyclisch systeem voor reflecteren te ontwikkelen.

Aanbeveling 3, Reflectie:

Onderzoek met jullie daltonwerkgroep welke reflectietools je kan inzetten om reflectie binnen de korte en lange cyclus te implementeren waarbij ook hier eigenaarschap en inbreng van kinderen van belang is.

Gebruik de aankomende jaren om met elkaar te onderzoeken wat jullie visie is m.b.t. reflectie. Onderzoek in ieder geval wat jullie willen bereiken met de lang en korte cyclus. Maak gebruik van proeftuintjes en elkaars kwaliteiten/ideeën.

1.5 Effectiviteit / doelmatigheid

School/kindcentrum

Ontwikkelproces

De afgelopen schooljaren zijn we – zoals eerder beschreven – druk bezig geweest met de overstap van zogenaamde weektaken naar doelenbladen. En dus ook met het belangrijke verschil in de manier van werken met deze doelenbladen. Het feit dat leerlingen in principe dus niet meer alle lessen en opdrachten helemaal hoeven te maken vroeg een omslag bij de collega's. We hebben hier al stappen in gezet en we zien dat de meeste collega's – waar de leerstof het toelaat – dit principe ook echt toepassen in de praktijk.

Huidige situatie

Wij streven ernaar om de beschikbare tijd en de beschikbare middelen binnen onze school zo effectief mogelijk te gebruiken. Dit doen we door met onze kinderen doelmatig te werken en hen, via het geven van verantwoordelijkheid, een actieve rol te geven in hun eigen leerproces.

In de dagelijkse praktijk wil dat bijvoorbeeld zeggen dat we bewust (op ons doelenblad) werken met te behalen doelen in plaats van met te maken lessen. Dit doen we om naar leerlingen duidelijk te maken dat we verwachten dat ze bepaalde doelen halen (in een afgezette periode) en niet vastzitten aan het maken van alle lessen en alle opdrachten. Dit om hun tijd zo effectief mogelijk te kunnen gebruiken, zodat wanneer een leerling het ene doel – na enig oefenen – sneller weet te behalen hij/zij automatisch meer tijd heeft om een ander (lastiger) doel te behalen.

Een ander voorbeeld van effectiviteit is dat – wanneer leerlingen hebben laten zien om te kunnen gaan met deze verantwoordelijkheid – leerlingen zelf mogen bepalen op welke (vak)gebieden ze wel meedoen met de instructie en bij welke niet.

Ook zien we het inzetten van de coöperatieve werkvormen als effectief hulpmiddel in ons onderwijs. Hiermee borgen we dat zo veel mogelijk leerlingen tegelijk actief bezig zijn met een instructie, leerdoel of een les.

Ontwikkelpunten

Op het gebied van effectiviteit / doelmatigheid is er ook voor onze school nog winst te behalen. Zo is ons plan om het werken met “keuzewerk” schoolbreed terug te laten komen. Op dit moment wordt er in verschillende groepen nog steeds wel gewerkt met keuzewerk (soms opgenomen in het curriculum, soms als taak na het behalen van doelen), maar nog niet schoolbreed. Dat dit daltononderdeel niet meer schoolbreed wordt uitgevoerd is voor ons reden om met dit onderdeel aan de slag te gaan.

We vinden het belangrijk dat het “keuzewerk” weer terugkomt in alle bouwen en groepen binnen onze school, omdat dit aansluit bij de werkwijze met het behalen van doelen. Via keuzewerk kunnen leerlingen extra oefenen of zich verdiepen met doelen die aan bod zijn gekomen of kunnen leerlingen leren over leerdoelen die niet per sé met één vakgebied zijn

verbonden. Het werken met “keuzewerk” maakt van kinderen kleine ondernemers, waarbij ze verantwoordelijkheid leren dragen voor hun eigen werk en keuzes, die ze in vrijheid mogen uitvoeren. “Keuzewerk” moet ook de nieuwsgierigheid en “honger” bij kinderen aanwakkeren.

Reactie visitatieteam

Het visitatieteam heeft opgemerkt dat het team hard heeft gewerkt aan de daltonvisie van de school. Het hele team heeft de scholing gevolgd waarbij de kernwaarden van het daltononderwijs onder de loep zijn genomen. Het team is op koers om het daltononderwijs zo in te richten dat leerlingen werken aan doelen. Er is een start gemaakt door middel van het doelenblad. De basisvaardigheden van leerlingen zijn aanwezig. Maar het visitatieteam heeft gemerkt dat het doelenblad nog niet het beoogde effect heeft. Het bevat geen eigen doelen van de leerlingen en biedt onvoldoende inzicht in hoe zij hun doelen kunnen behalen. Dit beperkt het eigenaarschap van de leerlingen. De door de school genoemde ontwikkeling op het gebied van keuzewerk zou hier positief aan kunnen bijdragen. Daarom heeft het visitatie de volgende aanbeveling geschreven:

*Aanbeveling 4, Effectiviteit en doelmatigheid:
Creëer een visie en doorgaande lijn met betrekking tot keuzewerk, waarbij kinderen worden betrokken.*

Verder heeft het visitatieteam gezien dat de lokalen opgeruimd en overzichtelijk zijn en bijdragen aan effectief en doelmatig onderwijs.

We hebben een effectieve en efficiënte inzet van coöperatieve werkvormen gezien en ervaren dat er tijdens instructies weinig tijd verloren gaat. Het gebruik van een blokje helpt bovendien bij het optimaal benutten van de tijd.

In de groepen 1 en 2 hangen planborden, waarop het aantal taken dat gepland en uitgevoerd moet worden geleidelijk wordt opgebouwd.

In de midden- en bovenbouwgroepen controleren de kinderen zelf hun werk. Met behulp van een normeringskaart in de kleuren groen, oranje en rood kunnen ze zelf beoordelen of ze het doel hebben behaald. Dit wordt echter niet door elke leerling even zorgvuldig uitgevoerd.

Het gebruik van hulpmiddelen zoals een time-timer of stoplicht is minder zichtbaar in de groep, evenals het tonen van doelen of een dag- of weekplanning. Meestal wordt de planning via het digibord weergegeven.

We hebben opgemerkt dat sommige leerlingen een instructie volgen, terwijl ze het lesdoel al hebben bereikt. Deze leerlingen zouden vanuit vertrouwen eerder zelfstandig verder kunnen werken. Durf als leerkracht maar meer los te laten, geef leerlingen het vertrouwen!

1.6 Borging als voorwaarde

School/kindcentrum

Ontwikkelproces

Gedurende de afgelopen twee schooljaren hebben we met name ingezet op het doorlopend blijven ontwikkelen van onze visie. Met name om deze zo te borgen in ons onderwijs dat het een circulaire manier van werken is en blijft.

De vorm die we daar op gevonden hebben is het werken met het door onszelf ontworpen rapportfolio. Hierin komen alle daltonkernwaarden terug: we borgen hiermee dat we het hele schooljaar "bewijzen" verzamelen van ons daltononderwijs, leerlingen hiermee betrokken houden bij onze daltonontwikkeling en de stap maken naar ouderbetrokkenheid bij onze manier van werken.

Het eindresultaat (ons rapportfolio, met bijbehorend taalgebruik) is prachtig, maar ook het proces om te komen tot een passend rapportfolio heeft bijgedragen aan onze daltonvisie. Waarom doen we de dingen die we doen? Werkt het in alle bouwen? Hoe zorg je voor een doorgaande lijn? Hoe krijg je de stem van collega's, kinderen en ouders/verzorgers verworven in dit document? Allemaal zaken die hebben bijgedragen aan de borging van onze daltonmanier van werken.

Daarnaast hebben we binnen ons team (door vernieuwing en vele wisselingen) een inhaalslag moeten maken met daltonlicenties. Er waren meerdere collega's die nieuw waren op onze school en dus niet in het bezit waren van deze licentie. Inmiddels is deze hele groep (juni '24) geslaagd voor hun licentie en is deze ontwikkeling voltooid.

Ook zijn we van mening dat de huidige structuur en invulling met de daltoncoördinator en de daltonwerkgroep bijdraagt aan het behoud van de huidige, bestaande kwaliteit van lesgeven. En dat ze daarnaast continu oog blijven houden op ontwikkelingen en kansen voor onze school.

Huidige situatie

1. Daltonbeleidsplan

Op schoolniveau zijn we doorlopend bezig met het verscherpen van onze daltonvisie in de breedste zin van het woord. Op gebied van visie – kijken naar ons onderwijs, naar ons team en naar de kinderen – zitten we in een langlopend traject, waarbij we onder andere hulp hebben (gehad) van Annemarie Wenke, Hans Wenke en Helen de Loor (daltonopleiders).

Daarnaast hebben we voor deelgebieden van ons daltononderwijs beleidsstukken ontwikkeld, waarin onze manier van werken beschreven staat. Deze beleidsstukken komen om de twee jaar terug ter evaluatie. We hebben een beschreven beleid op de volgende gebieden:

- Zelfstandig werken
- Werken met doelen

- Leerlingenraad
- Coöperatief leren
- Keuzewerk
- Tutorschap
- Rapportfolio

We beschrijven en plannen onze jaardoelen in het schoolplan en in het schooljaarplan.

2. Daltoncoördinator

Op 't Kofschip is de organisatiestructuur op het gebied van dalton als volgt: een daltoncoördinator (Bas Bulthuis), die samen met leden van een daltonwerkgroep (Danny Giethoorn, Sander Hartman en Tim Jonkman) kartrekkers zijn op het gebied van daltonontwikkeling. In samenwerking met de directie (Thea de Weerd) kijken ze kritisch naar ons (huidige) daltononderwijs en zijn ze druk met daltonontwikkeling en vernieuwing. De daltoncoördinator zet zogenaamde piketpaaltjes uit via te behalen jaardoelen en de werkgroep werkt dit (of in deze samenstelling of in een overleg met (een deel van) het team verder uit.

3. Uitdragen daltonidentiteit

Wij dragen onze daltonidentiteit als school het meeste uit via "onze" kinderen. Wij streven ernaar leerlingen af te leveren aan het voortgezet onderwijs die onze daltonvisie ademen: belastbare, zelfredzame leerlingen die verantwoordelijk, kritisch en met inzicht in eigen handelen kunnen starten aan de middelbare school. Dit is ook werkelijk wat wij (in Hoogeveen) terugkrijgen van beide middelbare scholen; dat "onze" kinderen over het algemeen hierin voorlopen op leeftijdsgenoten afkomstig van andere basisscholen.

Daarna denken we dat onze daltonidentiteit zichtbaar en voelbaar is als men door onze school loopt. De sfeer die er hangt, de manier waarop lokalen zijn ingericht, er studie-/werkruimtes zijn, de manier waarop leerkrachten begeleidend werken in plaats van directief, de taal die leerkrachten gebruiken en de vragen die ze stellen. Als het goed is, allemaal voorbeelden waarbij onze daltonidentiteit naar voren komt.

Daarnaast dragen wij onze daltonidentiteit uit binnen en buiten de school. Praktische uitwerkingen hiervan zijn: onze daltonvlag, de muurschilderingen / posters binnen de school met de daltonkernwaarden, het constant uitdragen van onze daltonvisie tijdens informatieavonden / informatiepapieren voor ouders/verzorgers en de manier waarop onze daltonidentiteit duidelijk centraal staat in onze schoolgids en op onze website.

4. Daltonscholing

In juni '24 hebben de laatste collega's die nog niet in het bezit waren van een daltoncertificaat deze weten te behalen. Dit betekent dat zowel alle vast leerkrachten, als onze intern begeleiders, als onze directie in het bezit zijn van een daltoncertificaat. Voor ons een voorwaarde voor kwalitatief, weldoordacht daltononderwijs. Op dit moment zijn er dus geen collega's meer opgenomen in het scholingsplan.

5. Daltonmogelijkheden in het gebouw

Te beginnen van groot naar klein. Rondom onze school in de Schutlanden (wijk in

Hoogeveen) hebben wij het geluk dat we beschikken over twee grote schoolpleinen, een ruim grasveld, een verhard basketbalveld, een voetbalveld van kunstgras en enkele bosschages waar kinderen kunnen spelen. Dit geeft ons de gelegenheid om leerlingen ook buiten te laten oefenen met vrijheid en verantwoordelijkheid (leerlingen zijn niet altijd in het zicht van leerkrachten) en met samenwerken (hoe zorgen we ervoor dat we samen kunnen spelen, basketballen, voetballen?). Onze school in de Erflanden (wijk in Hoogeveen) beschikt over een ruim schoolplein en een verhard voetbal- en basketbalveldje naast de school. Ook daar komen de kinderen in aanraking met de net beschreven daltonwaarden.

Dan naar de gebouwen. We beschikken dus over twee locaties: de hoofdlocatie in de Schutlanden en een dependance in de Erflanden. In beide gebouwen zijn de lokalen ingericht op onze daltonmanier van werken: werken in groepjes, een instructietafel waar hulp is te halen, kasten met ondersteunend materiaal, nakijkboeken en/of keuzewerk en hulpmiddelen aan de muur, in de kast, op het bord of in het vak wat de zelfstandigheid, zelfredzaamheid en de vrijheid van leerlingen stimuleert. Buiten de lokalen zijn op beide locaties meerdere studie-/werkruimtes of hoekjes waar kinderen kunnen werken.

6. Enquêtes

Op jaarlijkse basis worden ouders/verzorgers, leerlingen en leerkrachten via een tevredenheidsonderzoek bevestigd op ons huidige onderwijs. In deze enquêtes wordt in brede zin gekeken naar onze (dalton)manier van werken, het omgaan naar de laatste onderwijsontwikkelingen, (sociale) veiligheid en welbevinden. Een enquête die specifiek gericht is op de kwaliteit van ons daltononderwijs nemen we niet af.

7. Regio-activiteiten

De daltoncoördinator, leden van de daltonwerkgroep en onze directie streven ernaar zo vaak mogelijk betrokken te zijn bij regionale activiteiten. In alle eerlijkheid moeten we aangeven dat door de wisselingen in ons team, wisselingen in de daltonwerkgroep en de wisseling van daltoncoördinator we de afgelopen schooljaren niet bij alle activiteiten aanwezig zijn geweest.

8. Betrokkenheid leerlingen

De betrokkenheid van de leerlingen bij ons daltononderwijs is logischerwijs een doorgaand ritueel. Dagelijks hebben ze te maken met het effect van onze daltonmanier van werken en krijgen ze uitgelegd met welke bedoeling wij dingen doen of beslissen. Over hoe de kernwaarden zijn opgenomen in onze daltonmanier van werken kunnen kinderen goed vertellen en meedenken. In klassenvergaderingen (gedaan door leerlingen) die door de leerlingenraad worden uitgezet komen ook regelmatig daltonpunten ter sprake in de klas. Vragen als: Mag iedereen buiten het lokaal werken? Moet iedereen altijd alle opdrachten van een les maken? Moet iedereen mee doen met de instructie? Via deze vragen, de gesprekken die er in de klas ontstaan en de terugkoppeling in de leerlingenraad verscherpen we blijvend onze manier van werken.

9. Betrokkenheid ouders/verzorgers

Wij vinden de mening van ouders/verzorgers over eventuele daltonontwikkelingen belangrijk. De meest voorkomende manier van ouderbetrokkenheid is de inzet van een ouderpanel. Dit

ouderpanel keek onlangs bijvoorbeeld kritisch mee (vanuit het oogpunt van derden) over de opzet en de manier van werken met ons nieuwe rapportfolio, die we zelf hebben ontwikkeld. Komen onze bedoelingen net zo over bij hen; het publiek? Is er duidelijk groei zichtbaar? Zijn er nog zaken die anders vormgegeven kunnen? De input die dit ouderpanel gaf bracht ons weer een stap verder in ons proces.

10. Ondersteuning door schoolbestuur

Het PRICOH (naam van onze vereniging) schoolbestuur steunt onze onderwijsvorm. Zij vinden het belangrijk dat er binnen de vereniging een verscheidenheid is in onderwijsvormen. Binnen de vereniging is 't Kofschip een autonome basisschool, waardoor we zelf keuzes mogen maken die passen bij onze visie voor een daltonbasisschool. Ons schoolbestuur durft dus te vertrouwen op de geboden vrijheid in diversiteit van de scholen binnen de vereniging.

Ontwikkelpunten

Een eerste ontwikkelpunt op het gebied van borging is onze aanwezigheid bij regio-activiteiten. We willen hier simpelweg vaker bij aanwezig zijn, om enerzijds op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en vernieuwingen, maar anderzijds ook om in contact te blijven met de daltonscholen bij ons in de buurt.

Een tweede ontwikkelpunt is het ontwerpen en implementeren van een enquête die specifiek gericht is op de kwaliteit van ons daltononderwijs. Wellicht geven de uitkomsten van zo'n enquête ons meer inzicht in waar we kunnen groeien.

Een derde ontwikkelpunt is het naar buiten nog duidelijker uitdragen van onze daltonidentiteit. In een periode waarin leerlingenaantallen teruglopen (door krimp) en we ons als school duidelijker mogen profileren, daar kan ons daltononderwijs een "unique sellingpoint" in zijn.

Reactie visitatieteam

De school geeft in het visitatieverslag aan erg trots te zijn op de ontwikkeling van het rapportfolio en voornamelijk op het proces. Leerlingen zijn er ook erg trots op en hebben dit tijdens de visitatie ook zeker getoond. Dit is een mooie parel van de school. Ook geven wij onze complimenten om het lef te nemen om een stap terug te doen in jullie ontwikkelingsproces door met elkaar het scholingstraject te hebben gevolgd. Dit heeft het team weer nieuwe inzichten gegeven en tijd gegeven om een vernieuwde visie te ontwikkelen/schrijven.

De invulling van een daltoncoördinator en de daltonwerkgroep biedt grotere kansen om de kwaliteit van het lesgeven en oog op de daltonontwikkelingen hoog te houden, dit is een goede toevoeging geweest. Zoals eerder is aangegeven hangt er een fijne sfeer in de school, leerlingen zijn betrokken en het team is bevlogen. Dit zal alleen maar ten goede komen voor jullie daltonontwikkelingen. Wat het visitatieteam ook in positieve zin is opgevallen, is dat er op beide locaties dezelfde sfeer hangt, maar ook de inrichting. Als buitenstaander merk je niet of nauwelijks dat je in een ander gebouw bent.

De school geeft zelf ontwikkelpunten aan die ze graag in de toekomst willen gaan uitvoeren. Het bijwonen van regioactiviteiten zal zeker een meerwaarde hebben. Om te netwerken, maar ook om nieuwe ideeën op te doen. Aangezien de school weinig contact heeft met andere daltonscholen in de omgeving.

Het is fijn om te merken dat de school zich heel erg bewust is dat de feedback van ouders noodzakelijk is om het onderwijs vorm te geven. Om ouders ook een stem te geven in eventuele daltonontwikkelingen, is een enquête een mooie toevoeging.

De daltoncoördinator heeft eerder aangegeven nog niet trots te zijn op het daltonhandboek. Dit beaamt het visitatieteam ook, wij denken dat hier nog veel meer in kan worden beschreven. Vooral 'wat' jullie terug willen zien bij de leerlingen. Beschrijf ook het 'hoe' in jullie daltonhandboek. Daarbij kan ook nog gedacht worden aan foto's en afbeeldingen van hulpmiddelen die worden ingezet. Het visitatieteam heeft daarom de volgende aanbeveling geschreven:

Aanbeveling 5, Borging:

Herschrijf het daltonhandboek waarbij je vanuit de verschillende niveaus (kind, team, school) omschrijft waarom, wat en hoe je de daltonkernwaarden tot uitvoer brengt. In het daltonhandboek beschrijf je ook een kwaliteitscyclus van doelen, plannen, reflectie en borging.

Als de school zich in de toekomst wil profileren, laat dan maar zien waar jullie vooral trots op zijn. Wij merkten vooral bescheidenheid deze dag. Ga met elkaar in gesprek om te kijken hoe jullie dit met elkaar kunnen bereiken. Laat zien wat jullie parels zijn!

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school/kindcentrum (hier zijn we trots op)

Onze kinderen

We krijgen met regelmaat de feedback dat de kinderen op 't Kofschip nieuwsgierig, zelfredzaam en kritisch zijn en goed kunnen omgaan met gegeven vrijheid en vertrouwen. Dit horen we van externen die de school bezoeken, collega's van andere scholen en mensen van het voortgezet onderwijs. Het schijnt dat "onze" kinderen op deze gebieden vaak een voorsprong hebben op kinderen van andere scholen. Wat ons betreft het ultieme bewijs dat we een daltonschool zijn die door vast te houden aan onze visie kinderen weet voor te bereiden op de maatschappij.

Ons team

We zijn trots op ons (grote) team, vanwege enerzijds de grote verscheidenheid aan kwaliteiten en talenten en anderzijds onze gezamenlijke motivatie voor goed daltononderwijs. We hebben een mooie mix van collega's met verschillende leeftijden, ervaringen en achtergronden. En ook beschikken we over een prima verhouding tussen mannen en vrouwen. We hebben een kritisch team; dat ook scherp mee blijft kijken naar onze manier van werken en ook naar de veranderende maatschappij. Voor ons belangrijk om constant in ontwikkeling te blijven.

Rapportfolio

Een andere parel is het door onszelf ontwikkelde rapportfolio. Kinderen vullen dit document gedurende het schooljaar en het rapportfolio gaat twee keer per jaar mee naar huis. Aan de ene kant zijn we natuurlijk hartstikke trots op het eindresultaat, maar met name ook de manier van komen tot deze vorm het in zicht brengen van groei was enorm waardevol. Met het team hebben we toegewerkt naar hoe wij vinden dat groei in kaart moet worden gebracht. We zijn tot een vorm gekomen waarin we leerlingen actief betrekken bij hun ontwikkeling, kinderen met name vergelijken met zichzelf, maar ook (voor een neutraal beeld) de groei afzetten tegenover de landelijke verwachting (leerling in beeld). We vonden het belangrijk dat al deze facetten een plek kregen. Met als resultaat een rapportfolio die past bij onze school.

Doorgaande daltonlijnen

De zelf ontwikkelde doorgaande lijnen met betrekking tot zelfstandigheid en het werken met een doelenblad zijn voor ons enorm belangrijk om ons daltononderwijs te borgen. Door deze lijnen als leidraad te gebruiken in de klas weten we dat de kinderen de vaardigheden, de ervaringen en kennis in een juiste opbouw krijgen aangereikt om te groeien op het gebied van zelfstandigheid, vrijheid en verantwoordelijkheid, samenwerken, reflectie en effectiviteit.

Kleuteronderwijs

We vinden ons kleuteronderwijs de bakermat van ons daltononderwijs. Hier worden de zaadjes (lees: omgangsvormen, samen leven en samen werken, keuzevrijheid, leren omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid, reflectie) geplant. Binnen ons kleuteronderwijs werken we enerzijds met een beredeneerd aanbod - hierin staat in welke periode in welke jaargroep

welk doel centraal staat – als basis. Anderzijds staat juist het spel van het kind centraal tijdens het spelen en werken in hoeken.

In de kleutergroepen bieden we een kleine kring aan, waarbij we tegemoet komen aan verschillende ondersteuningsbehoeftes. Hierbij fungeert het beredeneerd aanbod als leidraad van dit onderwijs. Zo worden er rekenkringen, taalkringen, maar ook kringen waarbij we een uitdagende opdracht aanbieden, aangeboden.

Tijdens het spelen en werken in hoeken kiezen de kinderen óf met hun kieskaartje in welke hoek ze willen spelen óf ze kiezen ervoor een werkje te maken. Met pictogrammen staat aangegeven wat ze nodig hebben om het werkje te kunnen maken. Zo kan elk kind zelfstandig aan de slag. Na afloop registreren ze zelf op het planbord dat ze een taakje hebben gemaakt en praten we met elkaar op welke manier de taak is aangepakt.

Ontwikkel- en onderzoeksvragen (hier willen we meer van weten)

1. **Zelfstandigheid:** Verder verfijnen van onze leerlijn zelfstandigheid. Waar binnen onze school is er nog meer ruimte om zelfstandigheid en vrijheid en verantwoordelijkheid bij de leerlingen verder te ontwikkelen?
2. **Samenwerken:** Aandacht voor samenwerkplekken. Ons streven is dat er door de hele school (en dus voor alle groepen) werkplekken worden ingericht of worden gecreëerd waar kinderen kunnen samenwerken. Wat zijn de mogelijkheden?
3. **Klasdoorbrekend leren:** We willen onderzoeken of en hoe we de grote van onze school (met meerdere klassen van één jaargroep) om kunnen zetten naar een kracht / voordeel. Op welke manier kan klasdoorbrekend leren een toevoeging zijn voor onze school en in ons daltononderwijs?
4. **Kindgesprekken:** We willen uitzoeken hoe we in elke groep kindgesprekken op regelmatige basis kunnen borgen. We willen ernaartoe dat kindgesprekken een vast onderdeel worden in ons daltoncurriculum. Welke mogelijkheden zijn er? Hoe borgen anderen daltonscholen dit?
5. **Keuzewerk:** Op het gebied van effectiviteit / doelmatigheid is er voor onze school nog winst te behalen. Zo is ons plan om het werken met “keuzewerk” schoolbreed terug te laten komen. Op dit moment wordt er in verschillende groepen wel gewerkt met keuzewerk (soms opgenomen in het curriculum, soms als taak na het behalen van doelen), maar nog niet structureel en nog niet schoolbreed. Dat dit daltononderdeel niet meer schoolbreed wordt uitgevoerd is voor ons reden voor ontwikkeling. De kernvraag is: Waarom is keuzewerk zo belangrijk in het daltononderwijs?
6. **Daltonboek:** Is het voor onze school van toegevoegde waarde om een daltonboek te ontwerpen / uit te werken?

Onze verwachting van de uitslag van de visitatie (tussentijdse visitatie of niet)

We vinden het lastig om hier een verwachting in uit te spreken. We zien zelf dat er in de hele school volop gewerkt wordt vanuit onze daltonvisie met bijbehorende pedagogische opdracht. We kijken naar het individuele kind. We volgen de beschreven doorgaande lijnen, we zijn ons bewust van het kijken naar het proces naast het kijken naar het product en we faciliteren mogelijkheden en kansen voor leerlingen om te mogen groeien in alle gebieden van dalton.

Aan de andere kant zijn er natuurlijk ook ontwikkelpunten (zoals hierboven beschreven). Zaken die we nog scherper willen neerzetten en verder willen onderzoeken of uit willen werken. We zijn benieuwd hoe "kritische vrienden" (want zo zien we de visitatie) de verhouding tussen de bestaande kwaliteit en de ontwikkelpunten zien.

Waar staat onze school/kindcentrum bij de volgende visitatie? (lange termijnvisie)

Dit vinden we best een grote vraag. Het "grote" antwoord is in eerste instantie als volgt: we hopen bij een volgende visitatie een kwalitatief goede school te zijn (gebleven), die als fundament heeft te werken vanuit een helder omschreven daltonvisie, waar ouders/verzorgers bewust voor kiezen.

Een iets kleiner antwoord is dat we als school een samenleving in het klein willen zijn, waar op een doordachte daltonmanier toe wordt gekomen aan de ontwikkeling op cognitief gebied, aan de ontwikkeling van (studie)vaardigheden en aan persoonsontwikkeling. En waar ook geschoolde daltonleerkrachten werken die zich bewust zijn van hun pedagogische daltonopdracht en (zelf)kritisch blijven kijken naar de manier van werken.

We hopen bij een volgende visitatie in een in het oog springende school te zijn, die zich onderscheidt van andere scholen vanwege o.a. de daltonmanier van werken.

Concretere doelen voor de lange termijn zijn de ontwikkelpunten, zoals eerder beschreven in dit visitatie verslag. We hopen deze ontwikkelpunten te hebben onderzocht en uitgewerkt. En dat ze tegen die tijd een vaste plek hebben in ons daltoncurriculum.

Reactie visitatieteam

Tijdens de gesprekken die er tijdens de visitatie zijn gevoerd, hebben wij meerdere malen gehoord dat het team het belangrijk vindt om vooral het accent te leggen op het proces en niet alleen op het product, zie ontwikkeling rapportfolio. De leerkrachten bieden mogelijkheden om leerlingen te laten groeien in hun eigen ontwikkelingen. Het visitatieteam denkt dat hier nog ruimte in is. Deze dag hebben wij vooral nog leerkracht-gestuurd onderwijs gezien.

Wij denken dat de meeste leerlingen toe zijn om meer eigenaarschap te krijgen over hen eigen leerproces. Er mag eerder losgelaten worden tijdens instructies en leerlingen zijn toe om nog meer eigen keuzes te maken m.b.t. het leren van een lesdoel.

Zie daarvoor ook de aanbevelingen die zijn geschreven.

Zoals de school ook heeft omschreven is het kleuteronderwijs de bakermat. Tijdens de bezoeken in de groepen hebben wij kunnen zien dat hier een basis wordt gevormd voor het daltononderwijs. Ga vanuit deze parel verder kijken hoe je leerlingen meer kunt 'loslaten'.

Het visitatieteam hoopt dat de daltoncoördinator zijn uren behoud om het daltononderwijs goed gestalte te kunnen blijven geven en verder te versterken in samenwerking met de daltonwerkgroep. Er is een flinke klus te klaren met een groot team en 2 locaties. Wij hebben alle vertrouwen in de daltoncoördinator en het schoolteam wat in zijn geheel geschoold is.

3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

Leerlingen(raad)

Het visitatieteam is in gesprek gegaan met zes leden van de leerlingenraad, uit de verschillende groepen 8. In groep 7 hebben zij middels een presentatie kenbaar gemaakt in de leerlingenraad plaats te willen nemen. Via anoniem stemmen zijn zij door hun klasgenoten verkozen. Er zitten sinds kort ook leerlingen uit groep 7 in de leerlingenraad, deze leerlingen zullen binnenkort toetreden. De leerlingen mogen 1 of 2 jaar zitting nemen in de leerlingenraad.

De leerlingenraad vergadert ongeveer 1x per maand, voorafgaand aan de leerlingenraadvergadering vindt een klassenvergadering plaats. Punten die hieruit voortkomen worden of in de klas besproken of op de agenda gezet voor de vergadering. De daltoncoördinator is aanwezig tijdens de vergaderingen. De leerlingen geven aan dat ze niet weten wat de leerlingen in de groepen 1-6 belangrijk vinden. Het visitatieteam denkt dat de leerlingen in deze groepen ook een belangrijke inbreng kunnen hebben. De leerlingenraad heeft o.a. meegedacht met de plannen voor de inrichting en verbetering van het schoolplein, het Sinterklaas schoencadeautje en de moestuin, dit laatste gaat dit schooljaar nog een vervolg krijgen.

De leerlingenraad is te spreken over het doelenblad, de doelen zijn voor iedereen hetzelfde. Een enkele leerling heeft iets meer of minder op het doelenblad staan. Ook het samenwerken wordt gewaardeerd, dit mag eigenlijk altijd. "Door te overleggen komen we er eigenlijk altijd uit. Voorzeggen hoort daar niet bij", aldus één van de leerlingen. Tijdens Blink wordt in groepjes gewerkt, zo is er bijvoorbeeld eens een partij opgericht. Ook wordt er aan tutorlezen gedaan tussen verschillende groepen. Op de vraag of er ook andere momenten of er themaweken zijn waarop groepen met andere groepen samenwerken blijft het stil.

Voor keuzewerk heeft de leerlingenraad een tip: in een aantal groepen mag meer aan keuzewerk worden gedacht, ze wensen meer tijd hiervoor en niet meer keuzewerk aan het eind maar ook als je het werk nog niet af hebt.

De leerlingenraad is trots op het voetbalveld, echter mogen de stenen eromheen weg. Ook prijzen zij de leerkrachten, deze zijn allemaal heel hulpvaardig en benaderbaar.

De leerlingenraad geeft aan dat er af en toe gesprekken zijn, in ieder geval 2 à 3 keer per jaar samen met hun ouders. Ook na de pauze zijn er gesprekken deze gaan over kleine voorvallen/ruzies/negatief gedrag.

Eén van de leerlingen vertelt over een gesprek waarbij zij aangaf spelling te makkelijk te vinden, waardoor ze nu werkt in een plusboek.

Het reflecteren verloopt via de smileys op het doelenblad. "Eigenlijk moet je die altijd invullen maar daar zijn de leerkrachten niet allemaal even streng in". Als blijkt dat je het

doel niet hebt behaald dan legt de ene groep het werk in een vraagbak en de andere groep geeft dit aan bij de leerkracht. Verder ervaren de kinderen weinig één-op-één gesprekken maar voelen ze zich wel gehoord en gezien.

Tenslotte vertellen ze over het rapportfolio, volgens de leerlingen zit er nog geen trotswerk in omdat dit nog niet is aangegeven door de leerkrachten. Eén enkele leerling heeft er wel wat in gedaan.

De wens die de leerlingenraad uitspreekt voor de school is chill stoelen aanschaffen, de huidige stoelleuning zou niet lekker zitten.

We hebben een fijne, enthousiaste groep kinderen gesproken die zeer tevreden is over de school en dit ook uitstraalt.

Ouders

We hebben gesproken met vier ouders, waarvan drie zitting hebben in de MR (Medezeggenschapsraad). Zij vertegenwoordigen samen vrijwel alle jaargroepen.

De ouders ervaren de school, zowel het team als de directeur, als toegankelijk en benaderbaar. Als er iets speelt, kun je makkelijk bij hen terecht en zijn de lijntjes kort.

De keuze voor deze school is niet voor iedereen gebaseerd op het feit dat het een daltonschool is. Ook de nabijheid, de goede sfeer en het gevoel dat de school oproept, hebben een rol gespeeld bij de keuze.

Ondanks dat het een grote school is, voelt de school voor de ouders kleinschalig aan. Ze ervaren de school als één geheel, ook al zijn er twee locaties. Ze waarderen bijvoorbeeld dat kinderen van beide locaties samenkomen op één locatie tijdens de weeksluiting en dat bepaalde faciliteiten door beide locaties gebruikt kunnen worden. De weeksluiting zien ze als een mooi voorbeeld van een activiteit die volledig door de kinderen wordt verzorgd.

Binnen de locatie merken ze ook dat kinderen van verschillende groepen met elkaar mixen, bijvoorbeeld bij het tutorlezen.

Het team brengt goed over aan ouders waar ze voor staan en waar ze mee bezig zijn. Het rapportfolio is hier een goed voorbeeld van; het wordt in de praktijk als zeer prettig ervaren, net als de gesprekken die hierover worden gevoerd met de ouders en leerlingen (vanaf groep 5). Dit rapport geeft meer inzicht in de persoonlijke ontwikkeling van het kind als geheel dan het vorige rapport.

De MR is meegenomen in de ontwikkeling van het koersplan van Pricoh, evenals de daaruit voortvloeiende documenten op schoolniveau, zoals het schoolplan en het schooljaarplan. De MR zoekt echter nog naar manieren om meer zicht te krijgen op wat er speelt bij ouders, zodat ze dat kunnen meenemen in hun overleg.

Zowel de ouderraad als de medezeggenschapsraad functioneren goed. De ouderraad organiseert leuke activiteiten, waarbij de betrokkenheid van veel ouders zichtbaar is.

De meeste ouders die we hebben gesproken, hebben inmiddels ook kinderen op het voortgezet onderwijs. Zij geven aan dat de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs in de meeste gevallen soepel verloopt. Het kunnen plannen is hierbij een waardevolle vaardigheid op het VO.

Als tip geven de ouders aan dat er meer gebruik gemaakt kan worden van vernieuwende ideeën van jonge leerkrachten en dat een meer eenduidige aanpak door alle leerkrachten op sommige punten wenselijk is.

Als positieve punten noemen ze het complete plaatje van de school, de informatievoorziening naar ouders en de betrokkenheid van ouders bij de school.

Medewerkers

We hebben gedurende de dag met veel leerkrachten kunnen spreken. We hebben de collega's als open en toegankelijk ervaren. Er is sprake van een positief pedagogisch klimaat. Collega's staan open voor vragen en leggen graag uit hoe ze bezig zijn en wat ze doen. Ook tijdens de lunch spraken we met enkele teamleden. Het is ons opgevallen dat de teamleden inzet tonen en motivatie hebben om het daltononderwijs vorm te geven. Ze willen allen het goede doen voor hun leerlingen. Hierdoor is het onderwijs soms nog erg leerkrachtgestuurd, durf los te laten.

Schoolleiding/ leiding kindcentrum en daltoncoördinator(en)

We hebben gesproken met de directeur en de daltoncoördinator.

De vorige visitatie was in 2017. Door wisselingen in het team en het vertrek van de vorige DACO is de nieuwe coördinator ongeveer 3 jaar geleden gestart met zijn taak. Vanuit observaties en gesprekken met het team is toen besloten dat het zinvol was om terug te gaan naar de basis. Met behulp van een externe is de school vanuit de visie weer opnieuw gaan opbouwen. Het team heeft invulling gegeven aan de kernwaarden. Het werken met de doelenkaart is hier een belangrijk voorbeeld van. Alle leerkrachten die nog geen daltoncertificaat hadden zijn geschoold. Ook is er een daltonwerkgroep opgericht. We vinden deze grote stap terug doen getuigen van lef. De school was al jaren een daltonschool, maar heeft toch besloten even een volledige stap op de plaats te maken en vanuit daar verder te bouwen. Om die reden is het DOP niet geschreven. Wel heeft de school alle schoolontwikkeling gekoppeld aan dalton en de bijbehorende kernwaarden. Dit is ook terug te zien in het schooljaarplan. Hierin is een hoofdstuk opgenomen specifiek over de daltonontwikkeling. Het daltonhandboek mag nog wat concreter geformuleerd worden. Foto's ter verduidelijking kunnen helpen om te laten zien wat schoolspecifiek is en waar de school trots op is. Ook kan het ontwikkelplan opgenomen worden in het daltonboek.

De school geeft aan trots te zijn op het werken op met het doelenblad. Ze geven aan dat er ruimte is op het doelenblad voor plannen. In groep 8 plannen de leerlingen in een agenda.

Op de vraag of er ook gedifferentieerd wordt binnen het doelenblad, is het antwoord dat kinderen sommige kinderen werken met een beperkt doelenblad, een dagtaak of een plustaak.

Ook is er veel aandacht geweest voor het werken vanuit een duidelijke cyclus. Deze is ontwikkelend vanuit een opbouw in de jaargroepen. Kinderen kijken zelf het werk na en noteren een breuknotatie. Ze checken hun score op de normeringskaart. Vervolgens kleuren ze een smiley op het doelenblad en dan ondernemen ze actie bij oranje of rood. Indien nodig wordt het aanbod aangepast, maar dit wordt niet aangegeven op het doelenblad.

De daltoncoördinator omschreef dat het resultaat van het werken met het doelenblad vooral te zien is in de groepen 7 en 8. Vanaf dat moment wordt gezien dat er meer sprake is van intrinsieke motivatie. Hoe kan het dat je in 3 t/m 6 nog niet zoveel ziet? En pas in groep 7 en 8 de opbrengst? Ze zien wel dat ze een paar taken per dag kunnen plannen en zelf kunnen nakijken. Dus passend bij de groep wordt het wel gezien. Vanuit bouwstenen wordt geprobeerd zo optimaal mogelijk er naar toe werken om eind groep 8 de gestelde doelen te halen. Wij adviseren om vooral de kleine successen te vieren en te kijken naar wat de kinderen passend bij hun leeftijd al wel kunnen. Door met een helicopterview naar het hele proces te kijken, wordt recht gedaan aan alle stappen in de ontwikkeling.

De directeur geeft aan dat ze binnen de school vooral kijken naar proces in plaats van product. Het rapportfolio is hier een voorbeeld van. Het rapportfolio is een goede manier om groei te laten zien, ook voor kinderen die wellicht minder voldoende scores.

Bestuurder(s)

De huidige bestuurder is na de zomervakantie gestart. Ze heeft helaas nog geen officieel schoolbezoek kunnen uitvoeren bij 't Kofschip.

Die keren dat ze een flitsbezoek heeft gebracht of een gesprek heeft gehad met de directeur is haar wel het volgende opgevallen: fijne, open, vriendelijke en gemoedelijke sfeer in de school. Het team is collegiaal en vriendelijk. Die keren dat zij even de school kwam binnenlopen heeft zij gezien dat leerlingen betrokken zijn en dat er een veilig klimaat heerst.

De koers van Pricoh heeft de huidige bestuurder erg aangetrokken. Het past bij haar visie. Ze geeft ook aan dat de koers heel goed aansluit bij de daltonvisie, samenleving in het klein. De gesprekken die ze vooral in deze fase uitvoert zijn enorm waardevol voor haar.

De school heeft de koers goed verwerkt in het schooljaarplan. Het wordt goed vertaald naar de visie van de school, kwalitatief hoog onderwijs. Ook vanuit de koers die is geschreven, is het van belang dat als iedereen zegt wat die doet, wordt het geloofd. En dat draagt 't Kofschip uit. De school maakt keuzes waar de bestuurder achter staat en vertrouwen in heeft.

De bestuurder gunt de school ontwikkeltijd om de daltonspirit voort te zetten. Ervaren en doen, maar vooral dat die glimlach bij de collega's blijft!

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	V
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	V
2	Zelfstandigheid	V
3	Samenwerking	V
4	Reflectie	O
5	Effectiviteit – doelmatigheid	V

Waardering

Zelfreflectie op de kernwaarden, ontwikkelvermogen, gedeeld eigenaarschap

In de beschrijving van de kernwaarden staat een reële weergave van hetgeen we in de school hebben gezien tijdens de visitatiedag, een goede beschrijving van de ontwikkelpunten en de idealen die de school wil verwezenlijken. De school heeft een goed beeld van de kansen die er liggen in de ontwikkeling. Het realiseren van deze ontwikkelingen zal veel reflectie en ontwikkelvermogen van het team vragen, maar het team is gemotiveerd en ambitieus.

Leerlingen zijn toe aan een volgende stap in eigenaarschap. Betrek ze bij het leerproces, want motivatie is er voldoende.

De kernwaarde reflectie hebben we nog als onvoldoende ontwikkeld gezien. Neem hier de komende vijf jaar de tijd voor om de bijbehorende aanbeveling uit te werken. En neem de overige kernwaarden nog eens goed onder de loep om de verdieping op te zoeken met elkaar.

Dat zowel ouders, leerkrachten, leerlingen als de bestuurder het beste voor de school willen, hebben wij kunnen merken uit de gevoerde gesprekken.

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Eerste licentie toekennen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde
	Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
x	Licentie voor de komende periode* verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

*Licentie verlenging voor 5 jaar (DKC/PO)

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	Vrijheid in gebondenheid/ verantwoordelijkheid/ vertrouwen: Vergroot het eigenaarschap van kinderen. De doorgaande lijn van de doelenkaart kan verdiept worden, door leerlingen mee te laten denken over hun leerdoelen en keuzemogelijkheden te bieden in de wijze waarop ze hun doelen willen bereiken.
2	Samenwerking: Vergroot en verdiep de mate van samenwerken binnen het team en bij de kinderen. Zorg dat je als team samenwerkt om doorgaande lijnen te implementeren. Groepsdoorbrekend leren en van en met elkaar leren binnen de eigen groep zijn kansen om samenwerking te vergroten.
3	Reflectie: Onderzoek met jullie daltonwerkgroep welke reflectietools je kan inzetten om reflectie binnen de korte en lange cyclus te implementeren waarbij ook hier eigenaarschap en inbreng van leerlingen van belang is.
4	Effectiviteit en doelmatigheid: Creëer een visie en doorgaande lijn met betrekking tot keuzewerk, waarbij leerlingen worden betrokken.
5	Borging: Herschrijf het daltonhandboek waarbij je vanuit de verschillende niveaus (kind, team, school) omschrijft waarom, wat en hoe je de daltonkernwaarden tot uitvoer brengt. In het daltonhandboek beschrijf je ook een kwaliteitscyclus van doelen, plannen, reflectie en borging.

Slotopmerking visitatieteam

Als visitatieteam hebben wij een fijne dag doorgebracht op Daltonschool 't Kofschip. Bedankt voor jullie gastvrijheid gedurende de dag en de gesprekken met de leerlingen en collega's hebben wij als zeer prettig ervaren. De daltoncoördinator was de hele dag beschikbaar om ons te begeleiden en vragen te beantwoorden waar nodig.

Jullie hebben onrustige jaren achter de rug door wisselingen in het team en dan voornamelijk in de rol van de daltoncoördinatoren.

Om te zorgen dat jullie de goede koers kunnen gaan varen, hebben we aanbevelingen gemaakt waar jullie de komende vijf jaar mee aan de slag kunnen. Neem de tijd om te onderzoeken en te experimenteren. Zorg ervoor dat jullie één ding tegelijk oppakken en beschrijf dat in jullie daltonhandboek.

Blijf met elkaar enthousiast en ambitieus! Wij willen jullie heel veel succes wensen en geniet van de geweldige leerlingen die bij jullie het daltononderwijs mogen ervaren op de beide locaties.

Slotopmerking school/kindcentrum

Als school hebben we de visitatie als zeer prettig ervaren. De manier waarop de bezoekers het team en de kinderen benaderden was oprecht, warm en professioneel. We denken dat de bezoekers een goed beeld hebben gekregen van onze school en van ons onderwijs, doordat ze in bijna alle groepen hebben kunnen kijken, op beide locaties zijn geweest en alle geledingen van de school hebben gesproken. We hebben met trots onze school, onze kinderen en onze manier van lesgeven aan hen laten zien!

Dat de bezoekers ons goed hebben weten te doorgronden blijkt uit de opstelde aanbevelingen. Deze aanbevelingen herkennen we en vatten volgens ons heel goed samen waar wij concreet mee aan de slag willen (en moeten), ter verbetering van ons daltononderwijs.

We zijn blij met de aanbeveling om onze licentie voor de komende periode te verlengen. Deze uitkomst motiveert ons enorm om (samen met de beschreven aanbevelingen) weer een volgende stap te zetten in onze daltonontwikkeling.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning)

	Omschrijving
1	<p>Vrijheid in gebondenheid/ verantwoordelijkheid/ vertrouwen: Vergroot het eigenaarschap van kinderen. De doorgaande lijn van de doelenkaart kan verdiept worden, door leerlingen mee te laten denken over hun leerdoelen en keuzemogelijkheden te bieden in de wijze waarop ze hun doelen willen bereiken.</p> <p>Actieplan: We denken dat het uitwerken van aanbeveling 4 (over het keuzewerk) mee gaat helpen aan het invulling geven aan deze aanbeveling. Sowieso moet er ruimte komen op het doelenblad voor eigen leerdoelen (korte en lange termijn), waardoor leerlingen meer eigenaarschap gaan ervaren. Ook willen we (met hulp) invulling zoeken om voor leerlingen de keuzemogelijkheden te vergroten om een doel te behalen. Dus dat er opties zijn naast het maken van de opdrachten in het werkboek (bijvoorbeeld: coöperatief spel, oefening op internet, alternatief werkblad, etc.). We willen hiervoor op zoek naar of een school die hier verder in is die we kunnen bezoeken of naar een instantie die ons kan helpen alternatieve materialen te maken, te bedenken of te kopen.</p> <p>Tijdpad: Schooljaar 2026-2027</p> <p>Door: Daltonwerkgroep is leidend, met externe ondersteuning (school of instantie).</p>
2	<p>Samenwerking: Vergroot en verdiep de mate van samenwerken binnen het team en bij de kinderen. Zorg dat je als team samenwerkt om doorgaande lijnen te implementeren. Groepsdoorbrekend leren en van en met elkaar leren binnen de eigen groep zijn kansen om samenwerking te vergroten.</p> <p>Actieplan: Met deze aanbeveling gaan we op korte termijn al aan de slag. Op de vergaderdag van 16 januari 2025 staat dit onderwerp reeds op de agenda. Door met het team literatuur te lezen over het doel en nut van groepsdoorbrekend leren willen we tot een collectieve ambitie komen om dit vast op te nemen in ons onderwijs. Op de vergaderdag zelf vertellen enkele collega's die al groepsdoorbrekend leren toepassen over hun praktische voorbeelden en ervaringen. Hierna geven we collega's huiswerk (proeftuintjes) mee. In de volgende zes weken (tot 7 maart) plannen alle groepen op beide locaties minstens twee momenten in waarop ze tot groepsdoorbrekend komen. Hiervan maken ze foto's/video's, zodat we hier tijdens de volgende vergadering op kunnen reflecteren. Met als doel dit hierna verder uit te bouwen tot een vast onderdeel in ons onderwijs, inclusief een beschreven beleidsstuk.</p> <p>Tijdpad: Schooljaar 2024-2025</p> <p>Door: Daltonwerkgroep i.c.m. team.</p>
3	<p>Reflectie: Onderzoek met jullie daltonwerkgroep welke reflectietools je kan inzetten om reflectie binnen de korte en lange cyclus te implementeren waarbij ook hier eigenaarschap en inbreng van leerlingen van belang is.</p> <p>Actieplan: Met onze daltonwerkgroep gaan we onderzoeken in welke mate de zogenaamde klapper "Reflectievormen, reflecteren over je eigen werk" (Berends, Otten, Gerritsen-Postema, Baan-Rozema) van Expeditie Dalton onze school zou</p>

	<p>kunnen helpen. Dit lijkt ons namelijk een geschikte tool om reflectie (in ieder geval op de korte cyclus) te borgen. Daarnaast gaan we onderzoeken of het onderdeel "Dit wil ik leren" van ons rapportfolio invulling kan bieden aan (zelf)reflectie op de lange termijn.</p> <p>Tijdpad: Schooljaar 2024–2025 Door: Daltonwerkgroep i.c.m. team.</p>
4	<p>Effectiviteit en doelmatigheid: Creëer een visie en doorgaande lijn met betrekking tot keuzewerk, waarbij leerlingen worden betrokken.</p> <p>Actieplan: Als daltonwerkgroep hunkeren we naar het vast opnemen van keuzewerk in ons onderwijs. De afgelopen jaren zijn we hier al "hap-snap" mee bezig geweest, maar de motivatie om dit goed en krachtig neer te zetten is er zeker. We willen dit onderdeel oppakken, nadat we het groepsdoorbrekend leren via een stevig fundament hebben neergezet in onze school. We willen deze aanbeveling op eenzelfde manier aanvliegen. Dus allereerst via beschreven literatuur en wetenschappelijke kennis tot een collectieve ambitie komen. Daarna via voorbeelden uit de klassen en uit te zetten "proeftuintjes" de mogelijkheden en vormen laten zien en ontdekken. En daarna toewerken naar een vaste opname in ons onderwijs, waarbij een beschreven beleidsstuk hoort.</p> <p>Tijdpad: Schooljaar 2025–2026 Door: Daltonwerkgroep i.c.m. team.</p>
5	<p>Borging: Herschrijf het daltonhandboek waarbij je vanuit de verschillende niveaus (kind, team, school) omschrijft waarom, wat en hoe je de daltonkernwaarden tot uitvoer brengt. In het daltonhandboek beschrijf je ook een kwaliteitscyclus van doelen, plannen, reflectie en borging.</p> <p>Actieplan: Het herschrijven van het daltonhandboek willen we op een gefaseerde manier gaan doen. Enerzijds is het begin dat we de onderdelen waar we nu al mee bezig zijn / gaan direct goed wegzetten in het handboek, met afbeeldingen. De onderdelen die niet of minder aan bod komen willen we tijdens teamvergaderingen kritisch laten bekijken en met input herschrijven. Zodat er uiteindelijk een daltonhandboek ontstaat waar we trots op zijn.</p> <p>Tijdpad: Schooljaar 2025/2026. Door: Daltonwerkgroep i.c.m. team.</p>

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggevende onderwijs		25-11-2024
n.v.t.	Leidinggevende opvang (indien van toepassing)	n.v.t.	n.v.t.
	Visitatievoorzitter		9-11-2024

Voor de verdere procedure: zie handleiding '[Daltonschool worden en blijven](#)'.